

Tussenadvies de Mare Scholen Olst

Aan	Projectgroep Scholen voor morgen
Van	Werkgroep Olst de Mare Scholen
Betreft	Tussenadvies en werkdocument aangaande eerste onderzoeksresultaten
Datum	22 mei 2018
Samenstelling werkgroep	Annemeije Altena, Claudia Diepstraten, Diana Pannekoek, Gerard Temmink, Jantien Hartkamp, Martha Beeker, (Amanda van der Burgt en Stephan Vroom) Marye Rothengatter, Nicole Buist, Jaap Mulder opgevolgd door Remco Oude Voshaar
Externe ondersteuning	Rinse Dijkstra
Opdracht werkgroep	Onderzoek naar voldoende draagvlak voor het samengaan van obs De Holsthoek, obs Ter Stege en ojs De Klimboom in één school voor openbaar basisonderwijs in Olst
Vergaderdata werkgroep	23/11/2017, 16/1/2018, 21/2/2018, 5/3/2018, 10/4/2018
Samenvatting gevolgde route en proces werkgroep	Vanuit een zoektocht naar verbinding tussen de 3 scholen is het idee gelanceerd om een externe procesbegeleider in te schakelen. Vervolgens is gestart met het bespreken van individuele wensen voor een zogenaamde droomschool. Vervolgens zijn deze wensen omgezet in een ontwerpschema voor de school en diepgaand met elkaar besproken, waarbij expliciet aandacht is besteed aan de vraag of ook de ideeën vanuit de Jenaplangedachte voldoende in het ontwerp werden meegenomen. Het uiteindelijke ontwerp is gepresenteerd op de Klankbordavond en drie ouderavonden, waarbij deelnemers in vijf deelgroepen hun inbreng konden geven. In plenaire afrondingen is telkens het draagvlak voor samengaan van de scholen gepolst. De inbreng van alle avonden is in de Werkgroep besproken en heeft geleid tot bijstellen van het schoolontwerp. Dit bijgestelde ontwerp is verwoord in het tussenadvies.
Data klankbordavond(en)	4 april 2018
Samenvatting inhoud/opbrengst klankbordavond(en)	Per thema zijn vragen gesteld aan de klankbordavond deelnemers om er achter te komen of we op de goede weg zitten en ook hoe we onze ideeën kunnen aanscherpen. Aan het einde avond hebben we de opbrengsten gedeeld en in het proces daarna verwerkt in ons perspectief van een droomschool.
Data ouderavonden	17 april (Ter Stege), 18 april (Klimboom), 24 april (Holsthoek)
Samenvatting inhoud/opbrengst ouderavond(en)	Tijdens de ouderavonden is ons idee over de school die voor alle (openbare)kinderen van Olst een optimale ontwikkeling gaat verzorgen gepresenteerd aan de hand van een Powerpoint.

	<p>De beelden in deze presentatie ondersteunden de ideeën omtrent de 5 thema's. De werkgroepsleden namen elk een deel van de presentatie voor zijn/haar rekening. Op de locaties waren respectievelijk 20 %, 30 % en 60% van de ouders aanwezig. De toehorende ouders konden tijdens de presentatie hun vragen/opmerkingen kwijt op post-its. Na de presentatie namen de werkgroepsleden plaats aan verschillende praattafels waar ouders met hun vragen naar toe konden. Ter plekke werden de vragen behandeld en mocht dit wegens tijdgebrek niet meer kunnen, dan werden de vragen in ieder geval mee terug genomen in de werkgroep voor nadere uitwerking.</p> <p>Op obs Ter Stege werden enkele aanvullende vragen gesteld, de ideeën van de werkgroep werden beaamd.</p> <p>Op de Klimboom werden, met name in de plenaire nabespreking, nog een aantal kritische vragen gesteld over leefbaarheid, schaalvergroting en de specifieke invulling van het schoolconcept.</p> <p>Op de Holsthoek is het eerste deel van de avond besteed aan de nabije toekomst en het leerlingaantal en de gevolgen hiervan voor het voortbestaan van de school.</p> <p>Op alle locaties gaf een meerderheid van de aanwezige ouders aan dat zij hun kind op deze "droomschool" zouden aanmelden.</p>
	<p>Conclusie; onder de aanwezige ouders tijdens deze ouderavonden is draagvlak voor het samen gaan van de 3 openbare basisscholen in Olst tot 1 nieuwe school met een concept voor de toekomst.</p>

1. Draagvlak voor gezamenlijk onderwijsvisie en onderwijsinhoud en gezamenlijk pedagogisch en didactisch handelen.

Tijdens overleg in de Werkgroep is gebleken dat er sprake er een grote mate is van gezamenlijke visie op onderwijs en pedagogisch en didactisch handelen binnen het onderwijs. Waarbij de aanname is dat deze gezamenlijke visie met succes kan worden uitgewerkt tot een visie voor toekomstige invulling van één school

We zijn tot de conclusie gekomen dat het op dit moment niet wenselijk is om binnen de gefuseerde school te werken met 2 onderwijsconcepten naast elkaar. Ook concludeerden we dat het, op dit moment, niet nodig is om een uitspraak te doen over wel of geen Jenaplan, maar dat we de rijkdom van dat concept zeker mee moeten nemen in het ontwerp voor de nieuwe school (integratie dus van Jenaplan en de andere denkbeelden)

Onze gezamenlijke visie op onderwijs en pedagogisch en didactisch handelen hebben we samengevat in het volgende schema. Het oorspronkelijke ontwerp is bijgesteld na feedback op dat ontwerp vanuit de klankbordgroep en de drie ouderavonden. Op 22 mei zijn deze aanpassingen in de werkgroep besproken en vastgesteld zoals hierna wordt weergegeven.

Missie, het waartoe, de doelen

Kinderen een optimale ontwikkeling kunnen laten doorlopen die er voor zorgt dat ze maximale kansen kunnen genereren in de toekomst die zich voor ze aandient.

Daartoe werkt de school aan zowel kennisoverdracht als aan het aanbrengen van

vaardigheden en attitudes, opdat kinderen zo goed mogelijk worden toegerust voor hun toekomstige rol als verantwoordelijk en volwaardig lid van de maatschappij, waarin ze zorg willen en kunnen dragen voor zichzelf, de ander en de omgeving waar ze deel van uitmaken.

We willen kinderen opleiden en kinderen opvoeden tot zelfstandige mensenkinderen, tot mondigheid, met een eigen identiteit, sociaal vaardig, zelfbewust en emotioneel ontwikkeld.

We bieden onderwijs op maat, passend bij kwaliteiten, onderwijsbehoeften en interesses van de kinderen.

Pedagogische aspecten

Wij bieden de kinderen veiligheid, vertrouwen. Wij geven hen verantwoordelijkheden en komen tegemoet aan de psychologische basisbehoeften relatie, competentie en autonomie.

Kinderen zijn mede verantwoordelijk en mede-eigenaar van het onderwijsleerproces. Ieder kind is uniek en we maken gebruik van die verschillen, daarbij is het partnerschap tussen ouders, kind en leerkracht essentieel: De ouder als ervaringsdeskundige, de leerkracht als inhoudelijk deskundige stemmen samen af op de onderwijsbehoefte van het kind.

Didactische aspecten

We willen dat leren voor kinderen betekenisvol is: Wij leren de kinderen in woord en wereld: leren voor het leven en niet voor de toets (we toetsen niet omdat het moet, maar omdat het er toe doet), we halen de school de wereld in gaan en halen de wereld in de school in. (onder andere aandacht voor natuur, kunst en cultuur, Engels, informatica, muziek, filosofie en levensbeschouwing)

21Th Century skills, talentontwikkeling en ICT zijn belangrijke onderdelen van het onderwijsleerconcept om te komen tot betekenisvol leren.

We bevorderen van onderlinge hulp en samenwerking (coöperatieve werkvormen), het leren van en met elkaar, onderzoekend en ontdekkend leren, zowel binnen als buiten.

Kinderen hebben zoveel als mogelijk de kans om te leren op eigen niveau, in hun eigen tempo en te werken vanuit persoonlijke doelen. We komen zo goed mogelijk tegemoet aan individuele onderwijsbehoeften en persoonlijke voorkeuren en interesses.

Aspecten van de onderwijs-leerorganisatie

We streven naar een professionele cultuur in een lerende omgeving. De leerkracht heeft een veranderende/wisselende rol: dat maakt dat de leerkracht coach, vakleerkracht, algemeen leerkracht en teamlid is. Het leerkrachtenteam staat gezamenlijk om de leerlingen heen en voelt zich samen verantwoordelijk voor de invulling van het onderwijsleerproces van de leerlingen. Leerkrachtcompetenties worden ingezet en benut.

Het uitgangspunt is de heterogene basisgroep. Vandaar kan uiteen gegaan worden voor in projecten, talenturen, atelier, niveaugroep, enz.

Praten, spelen, werken en vieren zijn vier belangrijke elementen van het leren.

Zelfstandig leren en begeleid leren wisselen elkaar af.

Schoolorganisatie

We willen ruimtes die het mogelijk maken om van elkaar en met elkaar te leren in grote of kleinere groepen en waar ook individueel gewerkt kan worden en samen gevierd kan worden.

Een ruim groen buitenterrein dat altijd toegankelijk is, gekoppeld aan groen onderwijs. Dat wil zeggen dat er een relatie is tussen binnen (keuken, natuurwerkplaats) en buiten (moestuin, nestkasten, etcetera).

School creëert een omgeving waarin ook leerkrachten zich blijven ontwikkelen en blijven leren.

We willen een breed schoolconcept en gebruik maken van elkaars kwaliteiten (bijvoorbeeld: pedagogisch medewerkers zullen ondersteunen in de basisschool)

Verkleinen van de drempels tussen voorschools en schools, tussen schools en buitenschools, tussen basisschool en v.o.

Wij streven naar een hoge ouderparticipatie en sterke ouderbetrokkenheid.

2. Eerste verkenning van de gevolgen voor personeel bij realisatie van de voorgestelde scenario's

De gevolgen voor personeel zijn vanuit de aanstellingen van mensen in kaart gebracht en er heeft een eerste verkenning plaatsgevonden van die gevolgen.

Zowel bij mijnplein als bij de Mare betreft het bestuursaanstelling met baangarantie. Beide schoolbesturen hebben zich uitgesproken over het feit dat de samenvoeging van scholen niet mag leiden tot ontslag van leerkrachten.

Eventuele veranderingen m.b.t. de locatie of samenvoegen van Brinnummers hebben zo is toegezegd geen directe gevolgen voor de mensen die op deze scholen werken anders dan dat de werkplek kan veranderen. Of dit aan de orde is zal uit vervolgonderzoek moeten blijken en kan nu nog niet gezegd worden.

Met het samenvoegen van scholen verandert ook de bekostiging. Scholen die gedwongen (onder de norm) en of vrijwillig worden samengevoegd kunnen 6 jaar lang tot 100 % aanvullende personele bekostiging ontvangen indien de besluitvorming daarvoor voor 2019 wordt afgerond. Over verlenging van de regeling wordt twee jaarlijks een besluit genomen door het ministerie en het is goed mogelijk dat de 6 jaar 100 % regeling voor een derde keer verlegd wordt.

Ook dat zal in vervolgtraject met ministerie overlegd moeten worden. Met toepassing van deze regeling ontvangen schoolbesturen dus minimaal 6 jaar de middelen om de huidige mensen die in dienst zijn van het schoolbestuur in dienst te houden.

We spreken in Olst en Wijhe van een redelijk bijzondere situatie waarbij de beide schoolbesturen samen de huidige 11 scholen willen terugbrengen naar 6 scholen. Wijziging van leerling stromen dus omvang van de huidige scholen kan wellicht in de eerste jaren niet voorkomen worden. Het is daarom reëel dat mensen van school gaan veranderen. Ook dat is binnen beide schoolbesturen nu ook al soms van toepassing. Afspraken met betrekking tot mobiliteit die nu van toepassing zijn zullen bij samenvoeging van scholen ook toegepast worden. Ook op dat punt is er geen nadere regelgeving te verwachten.

3. Eerste verkenning van de gevolgen voor financiën, exploitatie en huisvesting.

Er is tijdens het onderzoek “de gevolgen van de krimp in Salland” zorgvuldig op basis van MJOP’s en conditiemetingen, gekeken naar de toekomstig onderhoud van de huidige schoolgebouwen.

Voor de resterende levensduur van de gebouwen die op dit moment in Olst en Wijhe in gebruik zijn, is er alleen op onderhoud in 2015 een tekort € 205.996. In 2017 is dit tekort op onderhoud door toename van de leegstand opgelopen naar € 210.467

Met een toename van de leegstand en stijging van de onderhoudskosten met 1,25 % per jaar over een periode van 15 jaar zal het totale tekort oplopen naar een begroot tekort van € 4.237.284 op onderhoud alleen al.

Tekort wil zeggen dat de reguliere uitgaven binnen bekostiging hier nog bij komen.

Als we alleen naar energieverbruik en schoonmaak kijken dan was er om de 11 scholen in 2015 een tekort van € 26.000.¹ In 2017 bedroeg het tekort op energie en schoonmaak € 47.818 (een toename van 84 %). Over een periode van 15 jaar met een indexering van de kosten van 1,25 % en een toename van de leegstand zal het tekort op energie en schoonmaak oplopen naar € 923.119. Dus op huisvesting en materiele instandhouding spreken we over een tekort van € 5.160.403.

Daar komt er nog bij dat de huidige schoolgebouwen voor een belangrijk deel onderwijskundig niet meer van deze tijd zijn en dus in de ogen van de scholen/directeuren en onderwijsteams het onderwijs niet maximaal faciliteren. Ruimtelijk functioneel investeren in onderwijsgebouwen die gemiddeld meer dan 62 jaar geleden zijn gesticht is geen optie omdat er in de gebouwen ook nog eens een totale leegstand is van 1760 m². Deze leegstand neemt zo laten leerling voorspellingen zien, de komende jaren nog met 400 m² toe.

Vervangende nieuwbouw voor de 11 scholen in Olst Wijhe zou er voor zorgen dat er geen overschrijding op onderhoud, schoonmaak en energieverbruik zou zijn. Nieuwbouw van scholen laat zien mits ze passend worden gerealiseerd dat bv energie met 20-60 % kan worden gereduceerd. Schoonmaak kan binnen budget van het Rijk worden gebracht en het onderhoud zal de komende 15 jaar substantieel lager zijn dan de Rijksbekostiging vergoed.

In het vervolg onderzoek kan op basis van de wensen van de scholen, de samenstelling van de scholen die deelnemen en een daarop gebaseerd ruimteboek exact bekeken worden hoe hoog deze financiën voor huisvesting energie en schoonmaak gaan uitvallen. Gezamenlijk gebruik en delen van ruimten kan dit voordeel alleen nog maar hoger doen uitvallen.

¹ Voor mijnplein scholen was 2015 het eerste jaar dat de exploitatie bij het onderwijsbureau Meppel was ondergebracht. De doorbelasting van inkomsten en uitgaven was in dat jaar nog niet helemaal op orde dus de verwachting is dat structurele overschrijdingen eerder hoger dan lager kunnen uitvallen.

4. Eerste verkenning van de kansen en mogelijkheden van verbreding van onderwijs met BSO maar ook PO/VO binnen de voorgestelde scenario's.

Ontwikkeling van kinderen en bestrijden van sociale ongelijkheid en achterstanden is, zo weten we ook uit onderzoek, tegenwoordig geen zaak meer van ouders en school alleen.

Het delen van kennis en het zorgdragen voor goede monitoring, laat zien dat in veel gevallen voorkomen kan worden dat kinderen in ontwikkeling achter blijven of uit de boot gaan vallen. Experts werkzaam bij jeugdhulp, onderwijs en kinderopvang zijn ervan overtuigd dat gezamenlijk inspanning en regelmatig overleg de ontwikkeling van kinderen kan versterken. Daarbij is werken in elkaars nabijheid een ontzettende pre.

De meer dan 600 haal en breng acties die in 2017 in Olst en Wijhe zijn uitgevoerd om kinderen van school naar de BSO te brengen zijn duur, vragen veel tijd maar zorgen ook voor niet wenselijk verplaatsen van kinderen.

Ook het gebruik maken van elkaars faciliteiten zou de kwaliteit versterken zo leert de ervaring. Indien opvang, sport, onderwijs, jeugdhulp en overige disciplines als logopedie, kinderfysiotherapie en orthopedagogie, school-maatschappelijk werk in elkaars nabijheid zijn gehuisvest, zal dat, en daar zijn de experts van overtuigd een duidelijk meerwaarde geven voor kinderen en ouders maar ook voor de medewerkers van genoemde diensten en voorzieningen.

Tijdens de klankbordavonden voor het rapport “de gevolgen van de Krimp In Salland” hebben ouders en medewerkers uit het veld een eerste verkenning gedaan naar gevolgen van de meer en minderwaarde van de voorgestelde scenario's met betrekking tot samenwerking kinderopvang bso peuterwerk en doorgaande leerlijnen VO en PO. De kansen en bedreigingen zijn daarbij benoemd. Indien je rekening houdt met de vraag van individuele kinderen en het sociaal emotioneel welbevinden als uitgangspunt neemt, zijn er zaken waar je rekening mee moet houden als omvang en inrichting, maar zijn er in de ogen van ouders en medewerkers ook grote voordelen en kansen te behalen.² Denk daarbij aan vraaggestuurd maatwerk aan de integrale benadering van ontwikkeling van kinderen, de mogelijkheid om verschillende expertises in de dagelijkse praktijk bij elkaar te brengen, veel kortere lijnen en daadwerkelijk werken met zorgteams.

De werkgroep zal de komende tijd de gezamenlijke visie en alle beoogde opbrengsten van samenvoeging op een locatie uitwerken zodat er ook een onderbouwing komt van de veronderstelde meerwaarde of risico's.

5. Eerste verkenning van de mogelijkheden om de scholen op een centrale plaats te huisvesten

De gemeentelijke werkgroep locatie, bereikbaarheid, veiligheid en financiën is in

² In het Rapport de gevolgen van de krimp worden naast de risico's de kansen en voordelen benoemd het is aan de werkgroep samenwerking en verbreding om de voordelen te onderbouwen en te kijken hoe risico's weggenomen kunnen worden.

september gestart met haar werkzaamheden. Uitgangspunt daarbij is de bestuursopdracht van de gemeenteraad.

Onderzoek voor twee locaties in Olst de mogelijkheid om 6 scholen te huisvesten waarbij de Mare heeft uitgesproken om de huidige drie scholen te willen terugbrengen tot één school van 219 kinderen en *mijnplein* voornemens is om de huidige drie scholen terug te brengen tot twee scholen van ongeveer 186 kinderen. In beide gevallen scholen die iets kleiner zijn dan het landelijk gemiddelde van een basisschool dat op dit moment 244 kinderen bedraagt.

In Olst is het mogelijk om de zes scholen in verschillende varianten samen te brengen op een locatie nabij de sporthal de Hooiberg. Dit laatste heeft de uitdrukkelijke voorkeur van de schoolbesturen en is in het Rapport Krimp daarom ook als zodanig benoemd. Er zijn minimaal drie plekken waar de scholen met opvang en peuterspeelzalen gerealiseerd kunnen worden, twee van de locaties plekken zijn reeds in bezit van de gemeente een derde locatie zou verworven moeten.³

Voor een veilige bereikbaarheid van de locaties zijn aanvullende verkeersmaatregelen nodig maar die zijn al onderdeel van gemeentelijke initiatieven om de verkeerssituatie in Olst te verbeteren.

Uit het vooronderzoek dat is verricht is inmiddels ook duidelijk geworden dat het samenbrengen van de scholen samen met opvang, bso en VVE op de locatie waar drie van de 6 scholen nu gehuisvest zijn ruimtelijk niet past. Dit scenario had al geen draagvlak bij de scholen en schoolbesturen en nu is duidelijk dat het ook niet kan.⁴ Dit scenario zal door **de schoolbesturen** dan ook verder niet onderzocht worden.

6. Eerste verkenning van de kansen om met het voorgestelde scenario een toekomstbestendige voorziening/ school te realiseren die goed onderwijs verzorgt, passende formatie kent, geen extra werkdruk kent en die met de reguliere middelen te bekostigen is.

Het in dit tussenadvies voorgestelde schoolontwerp is weliswaar vernieuwend, maar is naar verwachting goed uit te voeren met reguliere middelen. Temeer daar de school de eerste jaren zal kunnen werken met extra menskracht kan de implementatie van vernieuwende werkwijzen op een verantwoorde wijze en zonder extra werkdruk worden ingevoerd.

7. Draagvlak

De onder punt 2 geformuleerde aspecten en uitwerkingen zijn gedeeld met de teams en ouders. We weten vanuit de gesprekken die zijn gevoerd, op onder andere de Klankbordavonden en op de drie ouderavonden, dat er voldoende draagvlak is om door te gaan. Daarnaast zijn er nog incidentele gesprekken op locaties geweest. Voldoende wil zeggen dat de overgrote meerderheid van de bevroegden positief advies geeft op het samen gaan van 3 openbare scholen naar 1 nieuwe openbare school in Olst met een vernieuwend onderwijsconcept.

³ Voor het rapport Krimp is door gemeente een klein vooronderzoek gehouden en daar is uit gekomen dat de gemeente op verschillende locaties al grond in eigendom heeft

⁴ Keuze is gemaakt op basis van toen opgestelde randvoorwaarden waar volgens de scholen een gezamenlijk locatie aan moet voldoen.

Advies van de werkgroep
Doorgaan met de volgende fase in het fusieproces (aanleveren van informatie voor de Fusie Effect Rapportage, verder uitdiepen van het schoolconcept)